

Pràctiques en Departaments i Serveis Hospitalaris

Codi: 103609

Crèdits: 3

Titulació	Tipus	Curs	Semestre
2502442 Medicina	OT	3	0
2502442 Medicina	OT	4	0
2502442 Medicina	OT	5	0
2502442 Medicina	OT	6	0

La metodologia docent i l'avaluació proposades a la guia poden experimentar alguna modificació en funció de les restriccions a la presencialitat que imposin les autoritats sanitàries.

Professor/a de contacte

Nom: Vicent Fonollosa Pla

Correu electrònic: Vicent.Fonollosa@uab.cat

Utilització d'idiomes a l'assignatura

Llengua vehicular majoritària: català (cat)

Grup íntegre en anglès: No

Grup íntegre en català: Sí

Grup íntegre en espanyol: No

Equip docent

Manuel Monreal Bosch

Maria Rosa Bella Cueto

Olga Herminia Torres Bonafonte

Prerequisits

Competències bàsiques en Biologia Cel·lular, Bioquímica i Biologia Molecular, Anatomia i Fisiologia, és convenient un coneixement suficient sobre les bases psicològiques dels estats de salut i malaltia, així com un nivell adequat de coneixements en comunicació interpersonal.

Objectius

Es tracta d'una assignatura optativa que es pot cursar a partir del tercer curs i que té com a objectiu general que l'estudiant es familiaritzi amb la pràctica professional en context real, incorporat a les activitats d'un servei hospitalari, o un laboratori assistencial o equip de recerca, realitzant tasques pròpies de forma supervisada. Les estades de pràctiques s'han de realitzar en l'àmbit de la Unitat Docent on l'alumne estigui matriculat.

Competències

Medicina

- Aplicar el principi de justícia social a la pràctica professional i demostrar que comprèn les implicacions ètiques de la salut en un context mundial en transformació.

- Assumir el seu paper en les accions de prevenció i protecció davant malalties, lesions o accidents i manteniment i promoció de la salut, tant a nivell individual com comunitari.
- Comunicar-se de manera clara, tant oral com escrita, amb altres professionals i amb els mitjans de comunicació.
- Comunicar-se de manera efectiva i clara, tant oral com escrita, amb els pacients, els familiars i acompanyants, per facilitar-los la presa de decisió, el consentiment informat i el compliment de les prescripcions.
- Demostrar que comprèn els agents causants i factors de risc que determinen els estats de salut i el desenvolupament de la malaltia
- Demostrar que comprèn l'estructura i funció de l'organisme humà en situació de malaltia en les diferents etapes de la vida i en els dos sexes.
- Demostrar que comprèn la importància i les limitacions del pensament científic en l'estudi, la prevenció i el maneig de les malalties.
- Demostrar que comprèn les manifestacions de la malaltia sobre l'estructura i funció del cos humà.
- Demostrar, en l'activitat professional, un punt de vista crític, creatiu i orientat a la recerca.
- Desenvolupar la pràctica professional amb respecte a l'autonomia del pacient, a les seves creences i cultura, amb respecte a altres professionals de la salut, demostrant habilitats de treball en equip.
- Elaborar una orientació diagnòstica i establir una estratègia d'actuació raonada, valorant els resultats de l'anamnesi i l'exploració física, així com els resultats posteriors de les exploracions complementàries indicades.
- Escoltar amb atenció, obtenir i sintetitzar informació pertinent sobre els problemes que afligeixen al malalt i comprendre el contingut d'aquesta informació.
- Establir una bona comunicació interpersonal que capaciti per dirigir-se amb eficiència i empatia als pacients, als familiars, acompanyants, metges i altres professionals sanitaris.
- Indicar les tècniques i procediments bàsics de diagnosi i analitzar i interpretar els resultats per precisar millor la naturalesa dels problemes.
- Raonar i prendre decisions en situacions de conflicte de tipus ètic, religiós, cultural, legal i professional, incloent aquells que són deguts a restriccions de caràcter econòmic, a la comercialització de la cura de salut i als avanços científics.
- Realitzar els procediments pràctics fonamentals d'exploració i tractament.
- Reconèixer com a valors professionals l'excel·lència, l'altruisme, el sentit del deure, la compassió, l'empatia, la honradesa, la integritat i el compromís amb els mètodes científics.
- Reconèixer els elements essencials de la professió mèdica com a resultat d'un procés evolutiu, científic i sociocultural, incloent els principis ètics, les responsabilitats legals i l'exercici professional centrat en el pacient.
- Reconèixer i actuar en les situacions que posen la vida en perill immediat i aquelles altres que requereixen atenció immediata.
- Reconèixer les pròpies limitacions i admetre les opinions d'altres companys sanitaris per poder modificar, si és necessari, la pròpia opinió inicial.
- Reconèixer, entendre i aplicar el rol del metge com a gestor de recursos públics.
- Tenir cura dels pacients, la família i la comunitat d'una manera efectiva i eficient, d'acord amb els principis deontològics, amb especial èmfasi en la promoció de la salut i prevenció de les malalties, formant part d'equips multidisciplinaris.
- Utilitzar les tecnologies de la informació i la comunicació en l'activitat professional.

Resultats d'aprenentatge

1. Adquirir els principis i els valors d'una bona pràctica mèdica professional, tant en estat de salut com de malaltia.
2. Analitzar la importància sobre els resultats de salut de les infeccions nosocomials en els pacients hospitalitzats.
3. Aplicar el mètode epidemiològic en les decisions clíniques i de gestió, tenint en compte els principis de la medicina basada en l'evidència i de cost-efectivitat.
4. Aplicar els principis d'equitat en tots els àmbits d'aplicació de la salut pública.
5. Aplicar medicaments per via oral, percutània, inhalada, nasal, òtica i ocular.
6. Assimilar valors solidaris, de servei cap als altres, tant en el tracte amb pacients com amb la població en general.
7. Categoritzar les situacions d'emergència d'acord amb els índexs de gravetat disponibles.

8. Comprendre les manifestacions de les principals patologies sobre l'estructura i la funció del cos humà.
9. Comunicar informació mèdica adequadament.
10. Comunicar-se adequadament amb el pacient i els seus familiars.
11. Comunicar-se de manera clara, tant oral com escrita, amb altres professionals i amb els mitjans de comunicació.
12. Contextualitzar les responsabilitats i tasques dels professionals de la salut en el marc de la salut pública en els seus distints àmbits d'aplicació (administració pública, sector acadèmic i privat).
13. Definir l'entrevista motivacional en el context mèdic.
14. Demostrar, en l'activitat professional, un punt de vista crític, creatiu i orientat a la recerca.
15. Descriure el procés de comunicació i el seu efecte sobre la relació professional-pacient.
16. Descriure els factors generals i locals que influeixen en el desenvolupament de les malalties.
17. Descriure la persona humana com un ésser multidimensional en el qual la interrelació de factors biològics, psicològics, socials, ecològics i ètics condicionen i modifiquen els estats de salut i malaltia, i les seves manifestacions.
18. Descriure les característiques radiològiques i anatomopatològiques bàsiques de les infeccions i els aspectes que n'afavoreixen el desenvolupament.
19. Descriure les habilitats comunicatives principals d'un procés d'entrevista clínica.
20. Descriure que la salut no és només l'absència de la malaltia, sinó també el conjunt de condicions físiques, psíquiques i socials que permeten la màxima plenitud de la persona, perquè aquesta es pugui desenvolupar de manera autònoma.
21. Desenvolupar les relacions personals en l'imprescindible treball en equip.
22. Detectar formes de relació entre la conducta verbal i la no verbal en un context de relació sanitari-pacient.
23. Distingir el concepte paternalista de la relació entre metge i pacient de la tradició hipocràtica i el concepte actual de formes de relació més igualitàries, en el qual el pacient adquireix tot el protagonisme.
24. Establir una orientació diagnòstica i terapèutica en situacions d'emergència.
25. Explicar el paper del professional de la sanitat com un agent social de canvi, crític i solidari, en favor de la salut de la comunitat.
26. Explicar els mecanismes de l'envelliment, les síndromes geriàtriques i la valoració general del pacient geriàtric.
27. Fer una autocrítica i reflexionar sobre el propi procés d'aprenentatge.
28. Identificar els diferents professionals de l'equip assistencial, així com els perfils i les funcions que tenen i les relacions entre ells.
29. Identificar els factors de risc cardiovascular i assumir les accions de prevenció primària i secundària.
30. Identificar els marcadors bioquímics, citogenètics i de biologia molecular aplicats al diagnòstic clínic amb rellevància en el diagnòstic per imatge: radiològic - anatomopatològic.
31. Identificar la diversitat de sistemes mèdics, incloses les medicines alternatives, i identificar-ne els fonaments.
32. Identificar les alteracions radiològiques i anatomopatològiques de les malalties més habituals dels diferents aparells i sistemes, en les diferents etapes de la vida i en els dos sexes.
33. Identificar les necessitats sociosanitàries del pacient.
34. Identificar les principals activitats de promoció, protecció i prevenció de la salut.
35. Identificar les relacions entre l'atenció primària i la resta del sistema sociosanitari.
36. Interactuar amb facultatius d'altres especialitats en el tracte de pacients amb patologia complexa o multiorgànica.
37. Reconèixer la faceta d'activitat humanitària al servei de la salut basada en la relació entre metge i pacient, tant en els aspectes assistencials com en els aspectes de docència i recerca.
38. Reconèixer les pròpies limitacions i considerar molt positives les aportacions d'altres companys que ajudin a prendre decisions assistencials per al pacient.
39. Respectar les conviccions religioses, ideològiques i culturals del pacient, excepte en cas que entrin en conflicte amb la Declaració universal dels drets humans, i evitar que les pròpies conviccions condicionin la capacitat de decisió del pacient.
40. Utilitzar les tecnologies de la informació i la comunicació en l'activitat professional.
41. Valorar críticament els resultats de les exploracions complementàries tenint presents les seves limitacions.
42. Valorar la necessitat, les indicacions, les contraindicacions, la cronologia, el risc, el benefici i els costos de cada exploració.

43. Valorar les necessitats de salut de la població.
44. Valorar, èticament i legalment, l'impacte de les infeccions nosocomials.

Continguts

L'estudiant pot escollir en quin servei o laboratori es vol incorporar en funció de la disponibilitat. Es contemplen tres contextos:

Area clínica

Pràctiques en serveis hospitalaris de l'àrea de medicina o cirurgia. Durant la pràctica l'alumne observarà:

- Aspectes generals de la relació clínica i dels conceptes de salut i malaltia.
- Metodologia assistencial.
- Etiologia, fisiopatologia, semiologia i propedèutica clínica, grans síndromes i manifestacions de les malalties,
- Procediments diagnòstics i terapèutics de les malalties més freqüents
- Exploració Funcional dels diferents aparells i sistemes.
- Utilització de les tècniques pròpies del Centre o Servei
- Acte quirúrgic. Control de les conseqüències de la cirurgia.
- Síndromes mèdiques i quirúrgiques.

La vivència clínica es pot completar amb l'assistència a sessions clíniques assistencials, sessions de tancament d'històries, de registre de casos, de mortalitat, clínico-patològiques, bibliogràfiques, sessions de formació continuada específiques, o d'altres que el servei tingui programades.

Area de Laboratoris i d'altres Serveis Centrals

Pràctiques en servei de laboratori clínic (bioquímica, hematologia, immunologia, microbiologia, anatomia patològica ofarmacologia) o de radiodiagnòstic o medicina nuclear. En el cas dels laboratoris clínics l'alumne rotarà pels diferents laboratoris i seccions amb l'objectiu de conèixer: quins són els biomarcadors més utilitzats en el diagnòstic clínic i en quines patologies o situacions son d'utilitat, les particularitats de les àrees de resposta ràpida i, finalment, els criteris d'interpretació dels resultats analítics per certificar la seva validesa. Durant l'estada l'alumne assistirà a les sessions científiques del servei en que s'integri.

Integració en una línia de recerca

L'alumne es podrà integrar en línies i equips de recerca per tal de familiaritzar-se en els sistemes de recuperació de la informació, les tasques de recerca de documents científics i mèdics i en el maneig de les bases de dades biomèdiques.

Durant l'estada programada, l'alumne registrarà les vivències clíniques més significatives i resumirà el contingut de les sessions en les que ha participat. Aquesta documentació serà lliurada al final de la estada al tutor de la mateixa i constituirà la base de la seva avaluació.

Metodologia

Aquesta Guia descriu el marc , continguts, metodologia i normes generals de l'assignatura, d'acord amb el pla d'estudis vigent. L'organització final de l'assignatura pel que fa al nombre i mida de grups, distribució en el calendari i dates d'exàmens, criteris específics d'avaluació i revisió d'exàmens, es concretaran a cada una de les Unitats Docents Hospitalàries UDH, que ho explicaran a través de les seves pàgines web, un dia programat o el primer dia de classe de cada assignatura, a través del professors responsables de l'assignatura a les UDH.

Per el curs actual, els professors designats pels Departaments com a responsables de l'assignatura a nivell de Facultat i de les UDH són:

Departament(s) responsable(s): Multidepartamental

Responsable de Facultat: Vicent Fonollosa Pla

Responsables UDH

UD Vall d'Hebron: Joan Morote Robles

UD Germans Trias i Pujol: Manuel Monreal Bosch

UD Sant Pau: Olga Torres (otorres@santpau.cat)

UD Parc Taulí: Maria Rosa Bella Cueto

Metodologia

Tipologia docent: Pràctiques clíniques i practicum assistencial sense directrius

L'estudiant s'incorpora a les activitats d'un servei o laboratori durant una setmana (5 dies), 6 hores al dia, per observar i/o realitzar tasques assistencials, de formació o de recerca de forma supervisada. Durant l'estada registrarà l'activitat realitzada per poder completar el port foli resum de l'estada. Aquest resum, conjuntament amb l'opinió del tutor de l'estada programada, seran la base de l'avaluació.

Funcionament

Per alumnes de les Unitats Docents Hospitalàries (3r curs o superior):

1. L'alumne interessat ha de buscar pels seus propis medis un tutor (ha de ser un professor de la UAB) i un servei de l'hospital mèdic, quirúrgic o de laboratori on desenvolupar l'activitat, que ha de tenir una duració mínima de 30 hores, estar fora d'horari lectiu i ser diferent a les pràctiques realitzades a les assignatures de pla d'estudis. Queden exclosos els serveis de psiquiatria, obstetrícia i ginecologia i pediatria.
2. L'alumne lliurarà al tutor una proposta d'activitat (utilitzar el full específic) on es farà constar el contingut de la mateixa i el seu vist-i-plau. La sol·licitud omplerta s'ha de lliurar a la Gestió acadèmica i punt d'informació per tal que el responsable d'assignatura a la Unitat Docent doni el vist-i-plau a l'activitat.
3. Una vegada autoritzada, la Gestió Acadèmica us farà arribar l'autorització i el full de resum de l'activitat i de qualificació.
4. A la finalització del període d'estada l'alumne aconseguirà la qualificació de l'activitat que ha dut a terme, amb signatura del professor responsable.
5. L'alumne ha de portar el document (proposta, resum i qualificació) a la Gestió acadèmica i punt d'informació per sol·licitar el reconeixement dels crèdits segons el procediment habitual.

Excepcionalment i segons criteri del professorat responsable, els recursos disponibles i la situació sanitària de cada moment a les diferents Unitats Docents, part dels continguts corresponents a les lliçons teòriques, pràctiques i seminaris podran ser impartits de forma presencial o virtual.

Nota: es reservaran 15 minuts d'una classe, dins del calendari establert pel centre/titulació, per a la complementació per part de l'alumnat de les enquestes d'avaluació de l'actuació del professorat i d'avaluació de l'assignatura/mòdul.

Activitats formatives

Títol	Hores	ECTS	Resultats d'aprenentatge
-------	-------	------	--------------------------

Tipus: Dirigides			
PRÀCTIQUES CLÍNiques ASSISTENCIALS (PCAh)	15	0,6	2, 7, 8, 11, 14, 16, 18, 30, 32, 40
Tipus: Supervisades			
PRÀCTICUM ASSISTENCIAL SENSE DIRECTRIUS (PEXT)	15	0,6	2, 7, 8, 11, 14, 16, 18, 30, 32, 40
Tipus: Autònomes			
ELABORACIÓ DE TREBALLS / ESTUDI PERSONAL / LECTURA D'ARTICLES / INFORMES D'INTERÈS	44	1,76	2, 7, 8, 11, 14, 16, 18, 30, 32, 40

Avaluació

Durant l'estada programada, l'alumne registrarà les vivències clíniques més significatives i resumirà el contingut de les sessions en les que ha participat. Aquesta documentació serà lliurada al final de la estada al tutor de la mateixa i constituirà la base de la seva avaluació. Els alumnes seran informats a l'inici de curs del procediment que hauran de seguir per lliurar la documentació. El registre d'activitats inclou el resum de la vivència clínica, de totes les tasques que ha realitzat i de les sessions en les que ha participat. El tutor responsable de l'alumne farà el seguiment diari del compliment dels objectius programats.

Per superar l'assignatura l'alumne ha d'haver assistit com a mínim a un 80% de les activitats programades, tenir una avaluació positiva del tutor i superat l'avaluació del document de registre d'activitats en el cas dels serveis hospitalaris.

Els estudiants que no realitzin les proves d'avaluació seran considerats com No avaluats exhaurint els drets a la matrícula de l'assignatura

Activitats d'avaluació

Títol	Pes	Hores	ECTS	Resultats d'aprenentatge
Assistència i participació activa en classe i seminaris	50%	0,5	0,02	1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10, 11, 12, 13, 14, 15, 16, 17, 18, 19, 20, 21, 22, 23, 24, 25, 26, 27, 28, 29, 30, 31, 32, 33, 34, 35, 36, 37, 38, 39, 40, 41, 42, 43, 44
Redacció d'un informe d'activitat	50%	0,5	0,02	11, 40

Bibliografia

Consultar la bibliografia específica de les guies docents de les diferents assignatures dels mòduls de formació clínica humana, procediments diagnòstics i terapèutics i medicina social, habilitats de comunicació i iniciació a la recerca.

Programari

No hi ha programari recomanat